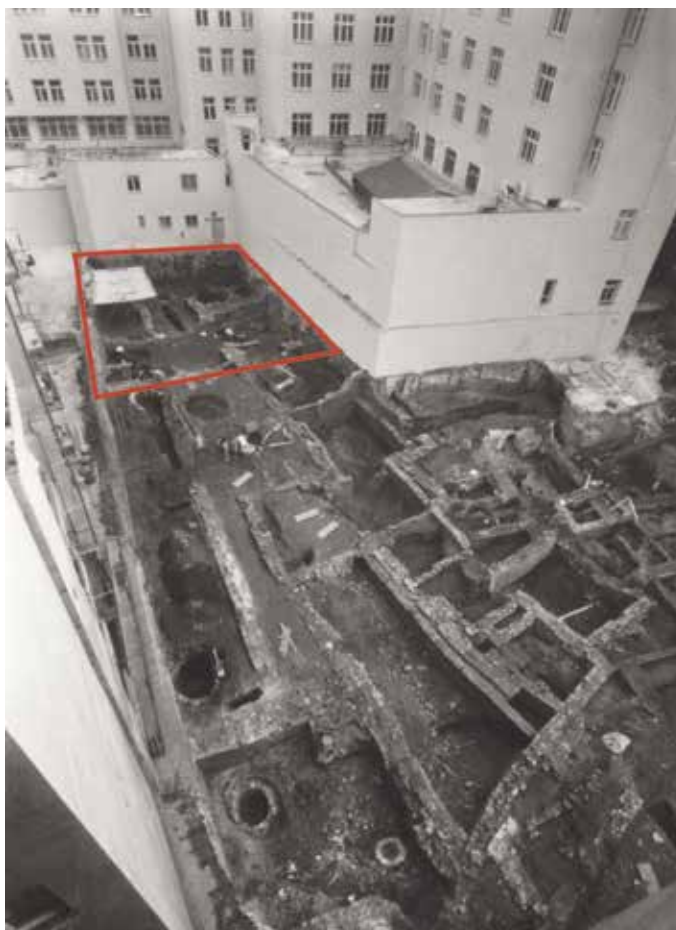

Obr. 4. Praha 1-Staré Město, Rybná ppč. 690, výzkum č. 1992/22. Fotografie výzkumu s **červeně** vyznačenou východní plochou se stavebními relikty domu čp. 684d?/I a jeho zázemí (foto F. Malý; upravil P. Taibl, 2017).

z nejdůležitějších ploch prozkoumaných v těsném sousedství Holanova paláce je parcela č. 680, na níž vyrostl obchodní dům Kotva. Nejstarší doloženou fází osídlení na části parcely OD Kotva (12. až polovina 13. století) charakterizuje menší počet částečně dochovaných objektů. V drtivé většině se jednalo o objekty zahloubené do podlaží, nejvíce relikty z této doby bylo odkryto v okolí okolo kostela sv. Benedikta.

Na parcele Holanova paláce byly pozůstatky objektů z doby před výstavbou opevnění – ze sídelního horizontu 1 – zachyceny pouze ve čtyřech čtvercích (H14, I14, J13 a J14; obr. 5), na zbytku analyzované plochy je odstranily základy domu ze 14. století, pozdější sklípek a v největší míře východní křídlo Holanova paláce. Chronologické zařazení jednotlivých objektů, vrstev

a zdí je odvozeno od celkové sumarizace keramiky a dalších artefaktů. Pro tento nejstarší horizont je charakteristická řada tzv. keramiky se zduřelými okraji, tuhová keramika a doprovodné tvary a typy nádob (obr. 6). Ve velké míře se objevuje jednoduše vytažený okraj (MOUCHA/NECHVÁTAL/VARADZIN 2016, 222) a taktéž vzhůru vytažený okraj (v pražském prostředí KLÁPŠTĚ 1978, 55).

Obr. 5. Praha 1-Staré Město, Rybná ppč. 690, výzkum č. 1992/22. Půdorysný rozsah východní, analyzované části plochy výzkumu se zachycenými zahloubenými objekty. Legenda: **modře** – objekty nejstaršího sídelního horizontu 1 (12. až polovina 13. století); **červeně** – objekty sídelního horizontu 2 (počátek 14.–15. století); **nevybarvené objekty** – 16. století a mladší. Čtverce H16, J16 nezkoumány; I16 vytvořen pouze řez I16-219 podél severní stěny čtverce; I15 zkoumáno v rozsahu dle obr. 10; J15 výzkum ukončen na úrovni podlahy hvozdové pece z počátku 16. století; G12, H12, I12 zničeno stavbou paláce (graficky zpracoval M. Kotýnek, 2018).

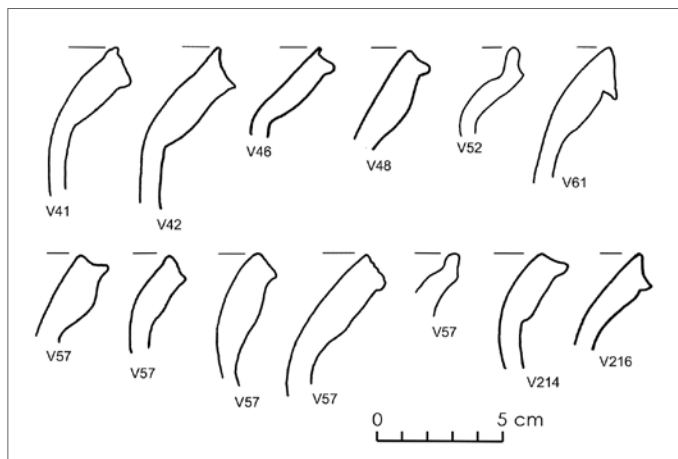

Typickým zástupcem horizontu 1 byly jámy různých rozměrů, tvarů a funkcí, které se v mnoha případech dochovaly jen částečně. Hloubky objektů jsou přepočítávány od nejvýše zaměřeného povrchu podloží (povrch posepě 188,34/Bpv), neboť v průběhu času byla část podloží odstraněna a hloubky měřené v terénu ze snížených úrovní podloží jsou zkreslující.

V případě výkopů **V41** a **V42**

se jednalo o tři⁶ oválné zahloubené jámy hluboké 0,34 m (dno 188,0/Bpv), odkryté v centrální části sondy H14 (obr. 7A). Zahloubené jámy V41 můžeme podle výplně z temně červeného propáleného písku s menšími kamínky (H14-3231) prohlásit za ohniště, které bylo pravděpodobně vymetáno během používání. Funkce jámy V42 může být různorodá, ohniště či pyrotechnologické zařízení je vyloučeno.⁷ V sousedství byly v téže sondě H14 odkryty další objekty – **V214** a **V216** (obr. 7). Výkop **V216** měl charakter zahloubené jámy kruhového tvaru, jejíž dno se zahlubuje do podloží na kótu 187,99/Bpv. Výkop V216 interpretujeme jako sloupovou jámu o průměru 0,3 m a hloubce 0,35 metrů. Také výkop **V214** měl podobu zahloubené jámy kruhového charakteru o hloubce 0,39 m, jejíž dno bylo dosaženo na kótě 187,95/Bpv. Podle výplně z černého uhlíkatého písku (H14-3243) je možno objekt V214 interpretovat jako ohniště.

Část zahloubeného objektu pravoúhlého tvaru **V52** (0,8 × 0,6 × 0,7 m) byla odkryta v jihozápadní části sondy J14 (obr. 7B). Plocha objektu byla narušena zdí Z01, výkop ovšem pokračuje dále do východní části sondy v podobném průřezu, kde se však z časových důvodů nestihlo poříditi půdorys jeho pokračování. Hrana objektu V52 ve stejném tvaru a podobné výškové úrovni byla také dokumentována v kontrolním bloku mezi sondami J14 a J15, zde jako výkop **V50**. Tento prostorově rozsáhlejší objekt, značený jako **V50+52**, interpretujeme jako pozůstatek zahloubeného prostoru části stavení v období 12. až poloviny 13. století, z něhož se dochoval nárožní fragment

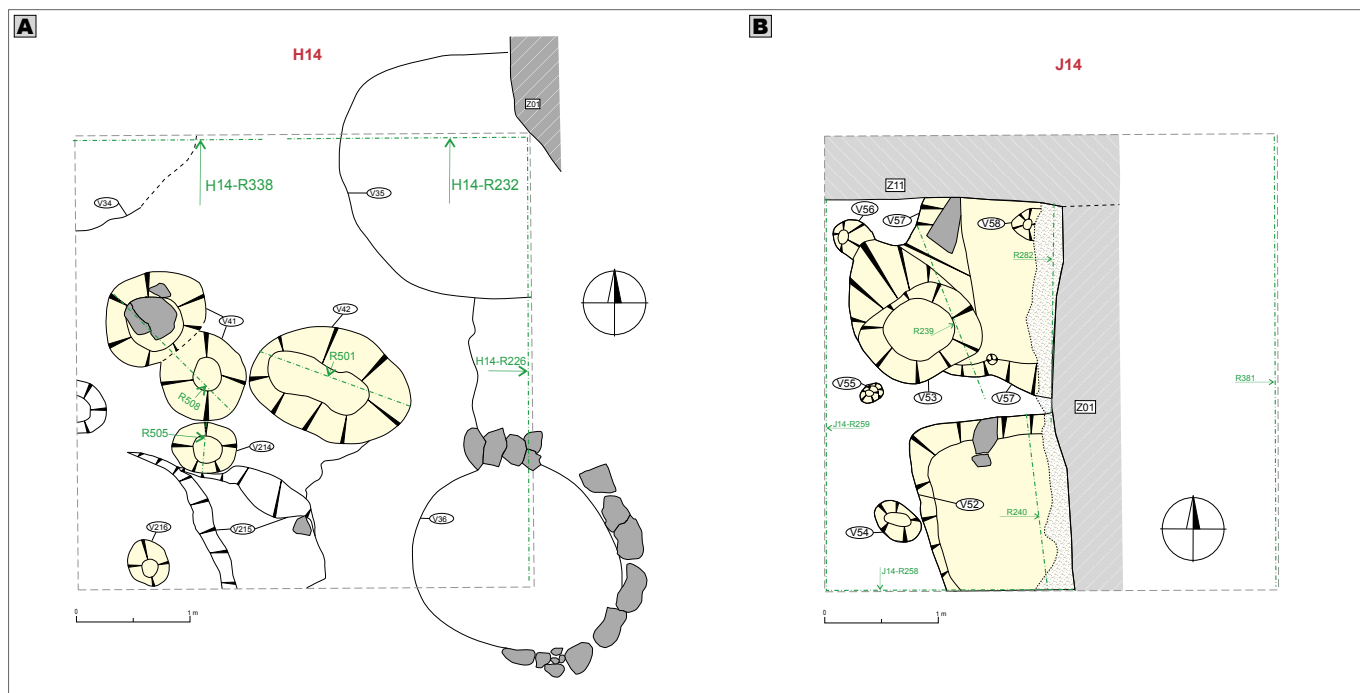

Obr. 6. Praha 1-Staré Město, Rybná ppč. 690, výzkum č. 1992/22. Výběr keramických fragmentů ze sídelního horizontu 1, tj. 12. až polovina 13. století (kresba A. Sandanusová, 2017).

Obr. 7. Praha 1-Staré Město, Rybná ppč. 690, výzkum č. 1992/22.

A – půdorys sondy H14 se **žlutě** vyznačenými objekty sídelního horizontu 1 (kresba J. Vachuda, úprava P. Taibl, 2017);

B – půdorys západní poloviny sondy J14 se **žlutě** vyznačenými objekty sídelního horizontu 1 (kresba M. Dvořáková, úprava P. Taibl, 2017).

6 Výkop V041 se skládá ze dvou oválných objektů v superpozici.

7 Vede nás k tomu pozorování v terénu, kdy ve výplni ani ve stěnách jámy nebyl žádný propálený materiál.